

tiende een
omdat velen
nen.
kander, dan
anten er nog
ek is deze
de bezwaren
eerd.
men, dat zij
dan dat zij
nummers

te Budapest.
het publiek.
n, voor nog
gaarne gaf

loten kring
„streng“
natuurlijk ook

udenten.
e om vragen

cht nog zoo
ens zoo lang

ntueel naar
omgezien.
antwoorden
Hongaarschen

pen, dat de
aan dan hier,
eelse geestes-
in Hongarije,
de algemeene

zeggen, dat
aan het op-

houden met
kwam door
edrang, maar

te Budapest
kerkelijk ka-

erk benoemd.
ij ons, schuilt

theologische

te trekken -
van promotie,
r onder den

ijn zijn ruime

udapest

svesting. Van
or bijzondere

zen, ook vele
binnenplaats,
ere verblijven

serveerd voor
omt, dat men
doen heeft.

hogere ver-

aal voor stu-
rika, ook op
schien wel in

ingetroffen.
le Nieuw-Tes-
dapest gere-

andere hoog-
zaten allen

gediend, had-

den de studenten groote haast. Maar zij wisten er weg mee. Zoowel aan hun gedachten als aan de maaltijden was het te zien, dat de tijden van ondervoeding voorbij zijn. Er is anders veel, zeer veel geleden. Ofschoon ook wij geruimsamen werden, kunnen wij er toch moeilijk een begrip van vormen hoe de toestanden daar waren. Als men de verhalen hoort, krimpt het hart ineen. Want men vergeet niet, dat, toen anders luiden, ook de oorlogvoerende, reeds wat op verhaal kwamen, Hongarije er steeds erger aan toe werd. Eerst testten de Bolsjewisten het land. En toen men zich daarvan had ontdaan roofden de Roemenen, wat er overbleef weg. Men moet hier onwillekeurig denken aan het woord van Joel: „Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten“. Noch in België, noch in Frankrijk, noch in Duitschland wordt zooveel over de naweeën van den oorlog gesproken als daar. Toch herstelt Hongarije zich merkbaar.

Juist toen ik in Budapest was werd Bela Kun, het bolsjevistische beest, dat Hongarije vertrapte, in Weenen gevangen genomen. De kranten stonden er natuurlijk vol van. Gelukkig, dat er een paar kranten, waaronder de „Pester Lloyd“ de voorname is, in het Duitsch verschijnen, zodat ik me eenigszins van de volksstemming op de hoogte kon houden. De eerste reactie op het feit bestond vanzelf hierin, dat men Bela Kun aan Hongarije wilde uitgeleverd zien. Men beschouwt hem daar namelijk niet slechts als een politiek misdadiger, maar als een gewonen. Men beweert, dat hij niet minder dan drie moorden op zijn geweten heeft. Door kommunistische en socialistische elementen in het buitenland wordt daartegenover volgehouden, dat ook deze moorden een politiek karakter droegen. De volgende dagen hield deze vraag het publiek bezig: zal Oostenrijk Bela Kun uitleveren? Men was gezien opgedane ervaringen in deze niet erg optimistisch gestemd. Een oogmerk scheen het dan ook, of Hongarije de kans van een weigering niet wilde loopen. Ten slotte zijn toch de noodige stappen bij Oostenrijk gedaan. En nu leeft men in spanning.

De uitersten raakten elkaar. Want toen ieders Hongaar zich bezig hield met Bela Kun, trok ook het fascisme aller aandacht. In de straten van Budapest waren sterke touwen gespannen, waaraan groote vlaggen waren bevestigd, die de Italiaansche afgevaardigden, die Hongarije bezochten, met Hongaarschen geestdrift welkom heetten. Een aardig incident viel er in het oude parlamentsgebouw voor. Ik had een oogenblik bij de wereldbeschouwing van het bolsjevisme stilgestaan. Ik wilde ook die van het fascisme tekenen. Ik begon ongeveer met te zeggen, dat ik mij kon indenken, hoe er voor de Hongaren redenen bestonden om een geheel andere houding aan te nemen tegenover de fascistie dan tegenover de bolsjevisten. Opeens applaus. Toen moest ik echter het publiek een soort van koudwaterstraal toedienen, door hen te waarschuwen tegen de beginselen van het fascisme. Ik maakte het water natuurlijk eerst niet al te koud, doch van lieverlede deed ik de temperatuur dalen. Men nam dit niet alleen goedmoedig op, maar later betuigden enkelen met deze passage hun instemming.

Doch ik moest naar mijn studenten terug, ofschoon zij ook in het oude parlamentsgebouw dicht genceg bij mij waren.

Dijna alle studenten wonen in hospita. Met uitzondering van de Budapesters zelf natuurlijk. Ook in Amerika — misschien ook wel in andere landen — ziet men veelal hetzelfde. Daarover heeft wijlen president Wilson, toen hij nog president aan de universiteit te Princeton was, een zwaren strijd te voeren gehad. De rijkere huurden voor hun zonen afzonderlijke huizen of kamers. Totnu toe was dat oogluikend toegestaan, mede omdat die rijken groote giften voor de universiteit schonken en een Amerikaansche universiteit moet nu eenmaal gewoonlijk van groote giften bestaan. Maar deze praktijk ging in tegen Wilsons democratisch beginsel. Hij verbood het buiten wonen kort en goed en hield voet bij stuk. Princeton maakte financieel moeilijke dagen door, doch kwam er weer boven op. In Hongarije daarentegen heeft het met democratie niets te maken. Het saamwonen in een hospita is daar een oude gewoonte. Dit legt den studenten weleens strenge regelen op. Toen een vergadering wat later werd dan 8 uur, zag men eenige meisjes-studenten de zaal verlaten. Zij moesten omstreeks dien tijd binnen zijn, anders liepen zij haar avondmaaltijd mis.

We sprongen in dit artikel wel van den hak op den tak.

Maar dat is een eigenaardigheid van reizen.

Prof. Mr. V. H. Rutgers.

Weer heeft een Rijksuniversiteit een leerkracht van de Vrije Universiteit wogelokt.

Lector Mr. Chr. Zevenbergen werd benoemd aan de Universiteit in Utrecht.

In hem gaat van ons een veelbelovend geleerde, een hard werker, die bij zijn drukken arbeid nog tijd vond voor omvangrijke publikaties.

In hem verliezen we een sympathieke persoonlijkheid.

Van de praatjes, die over zijn niet-benoeming tot hoogleeraar gingen, spreken we niet.

Ware de benoeming in Utrecht nog een maand uitgehouden, dan zou men hoogschijnlijk lastbare bewijzen in andere richting hebben gehad.

Inmiddels hopen we, dat prof. Chr. Zevenbergen in Utrecht nog lang de Gereformeerde beginselen, welke hem ook op juridisch gebied lief zijn, moge zaaien in de harten zijner studenten.

Gelukkig behoefde deze vakature niet lang onvervuld te blijven.

Mr. V. H. Rutgers, onder heel ons Gereformeerde volk bekend, werd in zijn plaats benoemd.

Met de opvolging van die benoeming brengt Mr. Rutgers in zekeren zin een offer.

Hij bekleedde tal van functies, welke hij met hart en ziel waarnam en het is te verwachten, dat hij zich daarin zal moeten beperken.

Des te meer waardeeren we het, dat hij zich de benoeming liet welgevallen.

In hem krijgen we een hoogleeraar, dien ons Gereformeerde volk reeds liefheeft om zijns vaders wil, een man, die, evenals zijn vader, uitmunt in scherpzinnigheid en schrandtheid, een geboren jurist.

Erkenne ons volk deze weldaad Gods voor onze Hoogeschool.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Wedstrijden.

Onze lezer v. T. te K. zond een vraag bij me in over het al of niet geoorloofde van het organiseren van en het deelnemen aan wedstrijden, zooals ze in onzen tijd, op allerlei gebied en in allerlei vorm, al meer aan de orde van den dag komen.

Hij wenscht dat honden van wedstrijden bepaaldelijk getoetst te hebben aan 't groote schriftuurlijke beginsel, dat wij, gereformeerden, met nadruk belijden: dat het doel van al ons bewuste handelen moet zijn de eere en de verheerlijking onzes Gods.

Zijn eigen oordeel is, dat dit beginsel al wat wedstrijd is onherroepelijk veroordeelt, wijl het bij elk concours altoos weer gaat om de eere van den mensch, en wie er aan deel neemt niets dan eigen eere op 'loog heeft.

'k Begin met den vinger te leggen bij het alternatief, waarvan vrager bij deze laatste redeneering uitgaat.

Dat alternatief is: het doel eener handeling, waarbij het om eere gaat, is of de eere Gods of onze eigene eer.

Dit alternatief kan ik niet aanvaarden.

Het berust toch op de ontkenning der mogelijkheid van samengestelde doeleinden, van meervoudige doelstellingen. En die ontkenning is in strijd met de zielkunde; ook met de werkelijkheid in 't praktische leven.

Om nu van de laatste alleen te spreken: bij onze handelingen in het dagelijksche leven, is de doelstelling onophoudelijk niet een enkel maar een meervoudige d. w. z. we beoogen met wat we doen gedurig meer dan een enkel doel. Er is telkens een hoofd-, maar daarnaast ook een ondergeschikt doel, een verderaf liggend en ook een meer nabij liggend.

Zelfs kan ons bij ons handelen heel een reeks, korter of langer, van doeleinden voor den geest staan. Een der openbaringen van de superioriteit van onzen redelijken geest boven het zielsinstinct van het dier, dat altoos slechts op één doel gericht is.

Zou zal een bakker, bij de zorgvuldige behandeling van zijn deeg, in de eerste plaats bedoelen de schade te voorkomen, die hij beloopten zou, als hij zijn kostbare grondstoffen verknoede; vervolgens zal hij denken aan de voltooening, die een goed gelukt baksel hem geven zal; in de derde plaats zal hem zijn eer als vakman — voorts, niet het minst, de bloei van zijn zaak en de winst van een goed beklanten winkel voor den geest staan; allicht blijft ook het genot van smakelijk brood voor zijn eigen gezin niet buiten zijn gezichtskring: is hij in zijn bedrijf geen egoïst, dan zal hij er ook in genieten, zijn afnemers een smakelijk en voedzaam ontbijt te verschaffen; en verkeert hij als christen in zijn arbeid, dan zal hij met de zorg die hij aan zijn baksel besteedt, ook en boven alles bedoelen de eere zijns Gods.

De man heeft dus een geheele reeks van doelstellingen. En als we die met elkander vergelijken komen we tot de ontdekking, dat deze niet met een „of het één of het ander“ tegenover elkander staan en elkaar verdringen. Integendeel, we bemerken, dat ze elkaar steunen en dienen.

Dat geldt van alle.

Het geldt ook van de twee, die we er, in verband met het alternatief dat vrager stelde: of Gods eer of onze eigene, even uithichten.

Zijn eigen eer en de eere Gods sluiten elkaar bij onzen bakker niet uit.

Juist omdat hij een christen is en als christen bekend staat, hebben ze met elkaar te maken.

't Brood dat hem tot schande was zou den naam van zijn God geen eere aandoen.

Ja, zal men zeggen, dat geldt van den bakker aan zijn trog en bij zijn oven; maar nu bij een concours, nu bij een wedstrijd.

Nu, we zijn bij onzen bakker midden in een wedstrijd.

Zeker, want onze bakker concurreert.

Er zijn meer bakkers op het dorp. Eigenlijk, naar verhouding van de bevolking één of twee, misschien — niets ongewoons op onze dorpen! — wel meer, teveel.

Zij zijn daarom in concurrentie d. i. in wedstrijd.

En als onze bakker nu zulk een degelijk christen, en daarom ook zulk een degelijk vakman is, als we voor hem wenschen, dan concurreert hij niet bij voorkeur met lage prijzen en met toegiften in den vorm van koekjes en chocolade-artikelen, maar met zijn product: in de voedzaamheid en de smakelijkheid van zijn brood.

Wat blijft er nu over van v. T's alternatief: of Gods eer, of eigen eer.

En wat blijft er nu over van zijn stelling: alle wedstrijd uit den boeze?

Wat dit laatste betreft — naast het voorbeeld van den bakker zijn, zoo maar, duizend andere te stellen die al even onaanastbaar zijn.

B.v. Een onderwijzer schrijft den naam „Konstantinopel“ op het bord, en zegt tot de kinderen van zijn klas: probeer nu eens, hoeveel woorden gij kunt vormen uit de letters van „Konstantinopel“.

De kinderen trekken aan 't werk.

Verkeerd van den onderwijzer? Verkeerd van de kinderen?

Niemand, ook v. T. niet, zal 't zeggen.

Maar de kinderen zijn in wedstrijd!

Want, of meester het zegt of niet zegt, en of hij een prijs uitlooft of niet uitlooft — voor de kinderen gaat het er om, wie straks de meeste woorden gevonden zal hebben.

Een ander voorbeeld.

Er is een betrekking open ergens aan een goed kantoor.

Er worden sollicitanten opgeroepen.

Onder de solliciteerenden wordt een vergelijkend examen afgenomen.

Elk hunner doet zijn best de benoeming te krijgen.

Dat wil weer zeggen, dat ze deelnemen aan een wedstrijd. Wie zal 't laken?

Zoo ligt — dat wou ik maar zeggen — de wedstrijd op alle mogelijke manieren ingewoven in ons leven.

Derhalve — alle wedstrijden geoorloofd?

Die gevolgtrekking is natuurlijk niet gewettigd. Wel deze, dat niet elke wedstrijd als zodanig reeds onder het banvonniss valt.

Onder dat vonniss vallen wel alle concoursen die, als b.v. de wedstrijden in de Olympische spelen, gericht zijn op verheerlijking van den mensch, daarmee op de eerezucht van ons hooze hart speculeeren, en die zondige eerezucht prikkelen.

Maar niet daaronder vallen wedstrijden, die op soortgelijke manier als de tentoonstellingen van industriele of andere voortbrengselen, enkel dienen om de prestaties te vergelijken, en door die vergelijking — in het openbaar maken van fouten of het onder de aandacht brengen van verbeteringen, enz. — de ontwikkeling te dienen.

Tot deelname aan zulk een vergelijkend meten van krachten behoeft niet juist eerezucht te prikkelen — waar ze er toe prikkelde, kon de vergelijking wel eens een heilzame beschaming tot uitslag hebben! — maar kunnen ook edeler en zelfs heilige motieven dringen.

Heilig — wijl, mogen er naast haar ook andere, maar altoos aan haar ondergeschikte en dus haar dienende doelstellingen zijn — het hoogste of einddoel de verheerlijking Gods is.

Of dat inderdaad het geval is, hangt af van wie aan zulk een wedstrijd deelneemt.

De verdorvenheid van ons hart maakt hier ieder tot groote bedachtzaamheid.

Het hooze inkruijsel van eerezucht ligt hier steeds op den loer.

Het gevaar, dat het ons doen vergiftigt, is uit den aard der zaak veel grooter bij individuele dan bij corporatieve wedstrijden.

Doch ook bij de laatste moet er ernstig en bid-dend de wacht tegen betrokken worden.

V.

F.

LITERATUUR EN KUNST.

Een Pinksterzang uit de jongste dichtkunst.

Wanneer we, evenals bij de viering van Kerstmis en Paschen, in deze rubriek ook nu ons aansluiten bij de gelegenheid van den tijd, doen we weer onze keuze uit de nieuwere christelijke poëzie. Bij de herdenking van het Paascheest wezen we op een verzen-cyclus van Willem de Merode, thans nemen we een drietal bijeen behoorende Pinkster-verzen over uit het werk van een der jongsten onder onze christelijke dichters: W. A. P. Zmit. Want, naast de alom bekende feestzangen van de ouderen, Bilderdijk, Da Costa, Gezelle,